

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๗
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ชื่อ-นามสกุล นายหนูจันทร์ ศิริสุวรรณ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา

หัวข้อการพัฒนา โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

วิธีการพัฒนา การฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ LDD e-Training

วันที่พัฒนา กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา

หน่วยงานที่จัดอบรม กรมพัฒนาที่ดิน

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

สรุปสาระสำคัญ

กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน
๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาด
แคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ
รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่จุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมี
ส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

๑.ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตร

๑.๒ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากฝนทิ้งช่วงหรือภัยแล้งให้เกษตรกรสามารถทำการผลิตทางการเกษตร
ได้โดยใช้น้ำจากสระน้ำในไร่นา

๒.การขอรับการสนับสนุนโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สามารถติดต่อขอรับการสนับสนุนได้ที่ สพข.หรือ สพด.ประจำจังหวัดด้วยตนเอง/กรอกคำขอลงบน
www.ddd.go.th และมีความพร้อมตามเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ

๓.การติดตามผลดำเนินงานและการประเมินผล

๓.๑ ขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินงาน

-ชี้แจงการจัดทำแผน/ผล การดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และหน่วยงานจัดทำ
แผนการดำเนินงานประจำปี เป็นรายเดือน

-จัดทำระบบการติดตามผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณ ของกรมพัฒนาที่ดิน

-หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานแล้วเสร็จประจำเดือน หากยังดำเนินงานไม่แล้วเสร็จ
ตามแผน ให้รายงานชี้แจงปัญหาอุปสรรค

- จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลแผน/ผล การดำเนินงานของทุกหน่วยงาน
- วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำเอกสารรายงานงบประมาณ แผน/ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ไตรมาส ๑,๒,๓ และ ๔

๓.๒ ขั้นตอนการประเมินผล

ชลประทาน

- ศึกษารายละเอียด และจัดทำโครงการประเมินผลโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- วางแผนการเก็บข้อมูล
- ดำเนินการเก็บข้อมูล
- บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถาม
- วิเคราะห์และประมวลข้อมูล
- แปรผลข้อมูลและแสดงตารางผล
- เขียนรายงานการประเมินผล และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์
- ตรวจสอบคุณภาพรายงานการประเมินผล
- จัดทำรูปเล่มเพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔ การคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการก่อสร้าง

๔.๑ การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน

- เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

- พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นาน

- พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการต้องมีระยะวันไม่น้อยกว่าตามที่กฎหมาย กำหนด ว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

๔.๒ รูปแบบการก่อสร้าง

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน ซึ่งเกษตรกรสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยสอดคล้องกับแบบมาตรฐานของกรมพัฒนาที่ดิน

๕ กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

๕.๑ การรับสมัครเกษตรกร

การคัดเลือกเกษตรกร คัดเลือกจากแผนความต้องการสระน้ำที่เกษตรกรได้มายื่นความจำนงไว้แล้วซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีเกณฑ์ดังนี้

- เกษตรกรมีความพร้อมสามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำบ่อละ๒,๕๐๐บาท
- เป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรมีเอกสารสิทธิ์และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้าง
- กรณีเจ้าของร่วมต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคน
- กรณีเช่าพื้นที่ทำการเกษตร ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ โดยมีหนังสือแสดงความยินยอม

- กรณีเจ้าของที่ดินเป็นบิดา/มารดา และถึงแก่กรรม โดยยังไม่ได้มอบเอกสารสิทธิ์ให้ผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของตามกฎหมาย แต่มีการรับรู้กันภายในครอบครัว ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากกว่า ๑ คน และยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ทำการเกษตรในพื้นที่นั้นจริง

๕.๒ การตรวจสอบพื้นที่

พื้นที่ทำการเกษตรมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินได้แก่

- โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ได้แก่ น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.
- แบบแจ้งการครอบครองที่ดินส.ค.๑
- หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ น.ค.๓ กสน.๕
- หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก.๔-๑๘-ใบจองน.ส.๒น.ส.๒ก.
- พื้นที่คทช.
- พื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร
- เอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

๕.๓ การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

กรณีที่ ๑: สละสิทธิ์ก่อนทำสัญญา

- เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์พร้อมเหตุผลความจำเป็นในการขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการฯ
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกรายชื่อเกษตรกร ที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการขุดสระน้ำตามลำดับคำขอภายในพื้นที่ตำบลเดียวกันเพื่อเข้ารับสิทธิ์แทน
- สถานีพัฒนาที่ดินเสนอรายชื่อเกษตรกรสละสิทธิ์ และรับสิทธิ์แทน ต่อผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต เพื่ออนุมัติ
- ดำเนินการทำสัญญา จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ

กรณีที่ ๒: สละสิทธิ์หลังจากการทำสัญญา

- เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์พร้อมเหตุผลความจำเป็นในการขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการต่อเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน
- เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำบันทึกรายงานต่อประธานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อทราบ
- เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ คัดเลือกและเสนอรายชื่อเกษตรกรรายใหม่ เพื่อรับสิทธิ์แทน และทำรายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างเสนอต่อผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) เพื่อทราบและขออนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายชื่อแนบท้ายสัญญา
- ผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) อนุมัติ และส่งรายงานการขอยกเลิกแทนที่เสนอผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่ออนุมัติ
- แจ้งผู้รับจ้างเพื่อแก้ไขสัญญาฯ
- ดำเนินการตามสัญญาที่แก้ไขแล้ว

๕.๔กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

- ๑) รายงานความต้องการ แจ้งเหตุความจำเป็นต้องใช้พัสดุ กำหนดรายละเอียดพัสดุจัดทำ TOR กำหนดรายชื่อคณะกรรมการฯรายชื่อผู้ควบคุมงาน
- ๒) รายงานขอซื้อ/ขอจ้างตามระเบียบฯข้อ๒๒
- ๓) เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ขอความเห็นชอบ โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่
- ๔) ขออนุมัติดำเนินการซื้อ/จ้าง ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลาดำเนินการ ๑ วัน
- ๕) ดำเนินการซื้อ/จ้าง โดยแบ่งวิธีการซื้อ/จ้าง ออกเป็น ๓ วิธี
  - วิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
  - วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
  - วิธีการคัดเลือก
- ๖) ขออนุมัติซื้อ/จ้าง
  - คณะกรรมการฯ สรุปผลการพิจารณาเสนอหัวหน้าหน่วยงานผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลา ๓ วัน หรือตามเวลาที่กำหนด พิจารณาให้ความเห็นชอบ
  - เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลา ๒ วัน เมื่อได้ผู้รับจ้าง จัดทำรายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน
- ๗)ทำสัญญาซื้อ/จ้างเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ทำหนังสือสนองรับราคา และนัดทำสัญญา วางหลักประกันสัญญากับผู้ชนะการซื้อหรือจ้าง ภายใน ๗ วัน
- ๘) แจ้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อบริหารสัญญา หรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ ตามอายุสัญญา
- ๙) ดำเนินการตามสัญญาซื้อ/จ้าง และกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำไว้ ระหว่างสถานีพัฒนาที่ดินกับผู้รับจ้าง
- ๑๐) การส่งมอบ/ตรวจรับ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ รับมอบใบมอบงานของผู้รับจ้าง และตรวจผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานภายใน ๓-๕ วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการฯ ได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด

๑๑) การเบิกจ่ายเงิน

๖. การติดตามผลการขุดสระน้ำ

- ตรวจสอบการปฏิบัติงาน
- ออกตรวจงาน (คณะกรรมการฯ หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมาย)
- ตรวจผลงาน
- ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงาน
- รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบและสั่งการ
- การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ และบูรณาการบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

มีความเข้าใจในโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานมากขึ้น ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานโครงการฯได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสูงสุด

.....
(นายหนูจันทร์ ศิริสุวรรณ)
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

.....
(นายบุญสม พรหมสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา